

سُورَةُ التَّوْبَةِ دَكَنْتُ بِهِ لِأَعْلَمُ وَتَسْعُ وَعِشْرُونَ لَيْلَةً وَسِتَّةَ عَشَرَ كَوْنًا

سوره توبه

بِرَاءَةُ مَنْ أَنْهَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ إِلَى الَّذِينَ عَاهَدُوكُمْ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ۖ

* برایت باشد از الله و رسول او برای کسانیکه عهد کردید از مشرکین

فَسِيَحُوا فِي الْأَرْضِ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَاعْلَمُوا أَنَّهُ كُلُّ غَيْرٍ

"کنید سیاحت در زمین چهار ماه و عالم باشید که شما نمیتوانید

مُعْجِزِي اللَّهِ لَا وَآتَ اللَّهَ مُخْزِي الْكُفَّارِينَ ۚ وَآذَانُهُ مِنَ اللَّهِ

عجز کنید الله را و آنکه الله کند رسوا کافرین را" * و اذان شد از الله

وَرَسُولُهُ إِلَى النَّاسِ يَوْمَ الْحِجَّةِ الْأَكْبَرِ ۖ أَنَّ اللَّهَ بَرِيْءٌ عَنْ

و رسول او برای مردم بروز حج اکبر یقیناً الله است بری

مِنَ الْمُشْرِكِينَ ۚ لَا وَرَسُولُهُ فَإِنْ تَبْتَمِّ فَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ ۖ وَإِنْ

از مشرکین و رسول او. "اگر توبه کردید، آنست خیر بشما و اگر

تَوَلَّيْتُمْ فَاعْلَمُوا أَنَّكُمْ غَيْرُ مُعْجِزِي اللَّهِ وَبَشِّرِ الَّذِينَ

روگشتاندید عالم باشد که شما نتوانید عاجز کنید الله را. و بشارت دهید کسان

كَفَرُوا بِعَذَابِ الْيَمِّ^٣ إِلَّا الَّذِينَ عَاهَدُتُمُّ مِّنَ الْمُشْرِكِينَ

کافر را از عذاب الیم * الا کسانیکه عهد کردید از مشرکین

ثُمَّ لَمْ يَنْقُصُوكُمْ شَيْغًا وَلَمْ يُظَاهِرُوا عَلَيْكُمْ أَحَدًا فَاتَّمُوا

باز نکردند نقصان بشما چیزی و نه ظهیر شدند عليه شما احدی را، بکنید تمام

إِلَيْهِمْ عَهْدٌ هُمْ إِلَى مُدَّ تَهْمِطُ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ ④

* براى آنها عهد آنها را الى مدت آنها. يقيناً الله دارد حب بمتقين

فَإِذَا اسْلَكْنَاهُمُ الْأَشْهُرَ الْحُرُمَ فَاقْتُلُوا الْمُشْرِكِينَ حَيْثُ وَجَدُوكُمُوهُمْ

وقتی سپری شد ماه های حرام بکنید قتل مشرکین را هرجا یافتید آنها را

وَخُذُوهُمْ وَاحْصُرُوهُمْ وَاقْعُدُوهُمْ كُلَّ مَرْصَدٍ فَإِنْ

و اخذ کنید آنها را و محاصره کنید آنها را و بنشینید براى آنها بكل ترصدگاه. اگر

تَابُوا وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكُوَةَ فَخَلُوا سَبِيلَهُمْ طَإِنَّ

توبه کردند و قایم کردند صلات را و ادا کردند زکات را بکنید باز سبیل را برآنها. یقیناً

اللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ۝ وَإِنْ أَحَدٌ مِّنَ الْمُشْرِكِينَ إِسْتَجَارَ لَهُ

الله است غفور رحيم * و اگر احدی از مشرکین خواهد مجاورت از تو

فَأَجْرُهُ حَتَّىٰ يَسْمَعَ كَلَمَ اللَّهِ ثُمَّ أَبْلِغُهُ مَا مَأْمَنَهُ طَذِلَكَ بِأَنَّهُمْ

بده پناه او را حتی بشنويد کلام الله را باز برسان او را بجای امن او. چونکه آنها اند

فَوْمَلَا يَعْلَمُونَ ⑥ كَيْفَ يَكُونُ لِلْمُشْرِكِينَ عَهْدٌ عِنْدَ

قوم بدون علم * چگونه میبود با مشرکین عهد نزد

الله وَعِنْدَ رَسُولِهِ إِلَّا الَّذِينَ عَاهَدُ تُمُّ عِنْدَ الْمَسْجِدِ

الله و نزد رسول او إلا آنانکه عهد کردید در مسجد

الْحَرَامِ فَمَا اسْتَقَامُوا الْكُفُرُ فَاسْتَقِيمُوا هُمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ

الحرام. تا استقامت میکنند باشما بکنید استقامت با آنها. یقیناً الله است محب

الْمُتَّقِينَ ⑦ كَيْفَ وَإِنْ يَظْهَرُوا عَلَيْكُمْ لَا يَرْقِبُوا فِيمُكُمْ

متقين * چطور است که اگر شوند غالب برشما، نمی‌کنند مراقبت با شما

إِلَّا وَلَا ذَمَّةً طِيرُضُونَكُمْ بِأَفْوَاهِهِمْ وَ تَابُوا قُلُوبُهُمْ وَ

رشته و نه ذمه را. می‌کنند راضی شمارا به افوا خود و تاب دارد قلبهای آنها. و

أَكْثَرُهُمْ فِي سَقْوٍ ⑧ إِشْتَرَوْا بِآيَاتِ اللَّهِ ثُمَّ نَاقَلُوا فَصَدَّوْا

اکثر آنها اند فاسقان * می خردند با آیات الله مزد قلیلی و بازمیدارند

عَنْ سَبِيلِهِ إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ⑨ لَا يَرْقِبُونَ

از سبیل او. اینها اند بدکار هر آنچه میکنند عمل * نکنند مراقبت

فِيْ مُؤْمِنِ إِلَّا ذَمَّةً وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُعْتَدِلُونَ ⑩ فَإِنْ

با مؤمنی رشته و نه ذمه را. و آنها هستند تجاوز کاران * اگر

تَابُوا وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكُوَةَ فَإِخْوَانَكُمْ فِي الدِّينِ طَ

توبه کردند و قایم کردند صلات را و ادا کردند زکات را هستند برادر شما در دین.

وَنُفَصِّلُ الْآيَتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ^{۱۱} وَإِنْ تَكُشُوا إِيمَانَهُمْ

ومیدهیم تفصیل آیات را بقومیکه دارند علم * و اگر نکث^{۱)} کنند پیمان خود را

مِنْ بَعْدِ عَهْدِهِمْ وَطَعَنُوا فِي دِينِنَا كُفَّارٌ فَقَاتِلُوا أَئِمَّةَ الْكُفَّارِ

از بعد عهد خود و طعنه زند در دین شما کنید قتال با پیشوایان کفر،

إِنَّهُمْ لَا إِيمَانَ لَهُمْ لَعَلَّهُمْ يَنْتَهُونَ^{۱۲} أَلَا تُقَاتِلُونَ قَوْمًا

اینها نباشد با پیمان خود ، برای اینکه آنها انتها دهند * آیا نمیکنید قتال با قومیکه

نَكْثُوا أَيْمَانَهُمْ وَهَمُوا بِإِخْرَاجِ الرَّسُولِ وَهُمْ بَدَءُوكُمْ أَوَّلَ

نكث كردن خودرا، همت كردن باخراج رسول و بودند بدو بقتل شما اول

مَرَّةٍ أَتَخْشُونَهُمْ فَاللَّهُ أَحَقُّ أَنْ تَخْشُوهُ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ^(١٣)

* بار. آیا میترسید از آنها؟ مگر الله را حق است که بترسید ازاو، اگر هستید مؤمنین *

قَاتِلُوهُمْ يُعَذَّبُهُمُ اللَّهُ بِأَيْدِيهِمْ وَيُخْرِهُمْ وَيُنْصُرُكُمْ عَلَيْهِمْ وَ

قتال کنید با آنها کند عذاب آنها را الله بدست شما و کند رسوا آنها و دهد نصرت شمارا بر آنها و

لَيْشِفِ صُلْوَرَ قَوْمٍ مُّؤْمِنِينَ^{١٤} وَيُنْهِبُ غَيْظَ قُلُوبِهِمْ

دهد شفا سینه های قوم مؤمن را * و کند زائل غیظ قلبهای آنهارا.

وَيَتُوْبُ اللَّهُ عَلَى مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ^{١٥} أَمْ

ومیشود تواب الله بر هر که خواهد. والله است علیم حکیم * آیا

حَسِبُتُمُ أَنْ تُنْتَرِكُوا وَلَمَّا يَعْلَمَ اللَّهُ الَّذِينَ جَاهَدُوا مِنْكُمْ

حساب میکنید که ترک میشود و نکرده معلوم الله کسانیکه جهاد کردند از شما

وَلَمْ يَتَّخِذُ وَالْمُؤْمِنُونَ دُونَ اللَّهِ وَلَا رَسُولِهِ وَلَا الْمُؤْمِنِينَ

ونكرند اتخاذ بدون الله و نه رسول او و نه بجای مؤمنین

وَلِيَحْجَّ وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ١٤ مَا كَانَ لِلْمُشْرِكِينَ

وليجه.^١ و الله است خبير برآنچه میکنید عمل * نباشد مشرکین را

أَن يَعْمِرُ وَالْمَسَاجِدَ اللَّهُ شَاهِدٌ بِمَا كُفِّرُوا

كه کنند اعمار مساجد الله را؛ شاهدان اند بر نفس خود بکفر.

١) ولیجه: پنهانی دوستی کردن، درخفا دوست داشتن

أُولَئِكَ حَبَطْتُ أَعْمَالَهُمْ وَفِي النَّارِ هُمْ خَلِدُونَ^{١٧} إِنَّهَا

آنها اند که هدر رفت اعمال انها و در آتش آنها خلد میکنند * یقیناً

يَعْمَرُ مَسَاجِدَ اللَّهِ مَنْ أَمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَأَقَامَ

میکنند اعمار مساجد الله را آنکه ایمان دارد بالله و یوم آخرت و کرده قایم

الصَّلَاةَ وَأَتَى الزَّكُوَةَ وَلَمْ يَخْشَ إِلَّا اللَّهُ فَعَسَى أُولَئِكَ

صلات را و داده زکات را و نمی ترسد الا از الله. پس شاید آنها

أَنْ يَكُونُوا مِنَ الْمُهْتَدِينَ ﴿١٨﴾ أَجَعَلْنَاهُ سِقَايَةَ الْحَاجَةِ وَعِمَارَةَ

كه شوند از هدایت شدگان * آیا میسازید سقایت حجاج و عمارت

الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ كَمَنْ أَمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَجَاهَهَا

مسجد الحرام را برابر آنکه دارد ایمان بر الله و یوم آخرت و جهاد کرد

فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا يَسْتَوْنَ عِنْدَ اللَّهِ طَوْلَهُ لَا يَهْدِي

فى سبيل الله. نیست یکسان نزد الله. و الله نکند هدایت

الْقَوْمُ الظَّلِمِينَ^{١٩} الَّذِينَ آمَنُوا وَهَا جَرُوا وَجَاهُوا فِي

القوم ظالمين را. * آنانکه ایمان آورند و هجرت کنند و جهاد کنند فی

سَبِيلِ اللَّهِ بِأموالِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ لَا عَظَمُ دَرَجَةَ عِنْدَ

سبیل الله با اموال خود و نفسهای خود اعظم درجه دارند نزد

اللَّهُ وَأُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِدُونَ^{٢٠} يُبَشِّرُهُمْ رَبُّهُمْ بِرَحْمَةِ

الله. و آنها هستند مردم فائز * دهد بشارت آنها را رب آنها بر رحمتی

مِنْهُ وَ رِضْوَانٍ وَ جَنَّتٍ لَهُمْ فِيهَا نَعِيْمٌ مُقِيمٌ^{۲۱} لَا خَلِدُنَّا

از خود و رضوانی و جناتی برایشان که آنجاست نعمتهای مقیم * خلد کنند

فِيهَا أَبَدًا اطْرَافُ اللَّهِ عِتْدَةٌ كَأَجْرٍ عَظِيمٍ^{۲۲} يَا إِيْهَا الَّذِينَ

آنجا برای ابد. یقیناً الله، نزد اوست اجر عظیم * یا ای کسان

أَمْوَالًا تَتَخَذُونَ وَ أَبَاءَكُمْ وَ أَخْوَانَكُمْ أَوْلَيَاءُ إِنْ أُسْتَحِبُّوا

با ایمان نکنید اخذ آباء خود را و اخوان خود را اگر دارند حب

الْكُفُرُ عَلَى الْإِيمَانِ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ فَأُولَئِكَ هُمُ

بکفر عوض ایمان. و هر که کند تکیه به آنها از جمله شما پس آنها هستند

الظَّالِمُونَ ۝ قُلْ إِنَّ كَانَ أَبَاؤُكُمْ وَآبَاءُ أَنْتُمْ وَإِخْوَانُكُمْ وَ

ظالمان * بگو اگر باشد آباء شما و ابناء شما و اخوان شما و

أَزْوَاجُكُمْ وَعَشِيرَاتُكُمْ وَآمْوَالُ إِقْتَرَفْتُمُوهَا وَتِجَارَةُ

ازواج شما و معاشران شما و اموال که کسب کرده اید و تجارته که

تَخْشُونَ كَسَادَهَا وَمَسَكِنَ تَرْضَوْنَهَا أَحَبَّ إِلَيْكُمْ مِّنَ اللَّهِ

میترسید از کسد آن^۱ و مساکن مورد رضایت شما، محبوبتر بشما از الله

وَرَسُولِهِ وَجَهَادِ فِي سَبِيلِهِ فَتَرَكُوهُ احْتَى يَأْتِيَ اللَّهُ بِآفْرَهٖ

و رسول او و جهاد في سبيل او پس منظر باشید حتى بیآورد الله امر خود را.

وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفُسِقِينَ ﴿٤٤﴾ لَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ فِي

و الله نکند هدایت قوم فاسق را * یقیناً نصرت کرد شمارا الله در

۱) کسد آن: ورشکست، سقوط، افلas، از هم پاشیدن آن.

مَوَاطِنَ كَثِيرَةٍ وَيَوْمَ حُنَيْنٍ إِذَا عَجِبَتُكُمْ كَثْرَةُ كُلُّ فَلَمْ

مواطن کثیر و روز حنین چون متعجب بودید بکثرت خود، مگر نکرد

نَعْنَعَنْكُمْ شَيْغًا وَضَاقَتْ عَلَيْكُمُ الْأَرْضُ إِيمَارَ حِبَتْ ثُمَّ

فائدہ بشما چیزی و ضيق شد برشما زمین با وجود پهنانی آن، آنگاه

وَلَيَّنُوكُمْ مُدْبِرِينَ ۝ نَمَّ أَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَى رَسُولِهِ وَ

گشتندید پشت خودرا * باز نازل کرد الله سکون خود را بر رسول خود و

عَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَأَنْزَلَ جُنُودًا لِّمُرْتَرِوْهَا وَعَذَابَ الَّذِينَ

بر مؤمنین و نازل کرد لشکریکه نمی دیدید آنرا. و عذاب کرد آنان را که

كَفَرُوا وَذَلِكَ جَزَاءُ الْكُفَّارِينَ ۝ ثُمَّ يَتُوبُ اللَّهُ مِنْ بَعْدِ

کفر کردند. و اینست جراء کافران * باز میشود تواب الله از بعد

ذَلِكَ عَلَى هُنَّ يَشَاءُ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ۝ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آتُوا

این بر هر که خواهد. و الله است غفور رحیم * یا ای کسان با ایمان

إِنَّمَا الْمُشْرِكُونَ نَجَسٌ فَلَا يَقْرَبُوا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ بَعْدَ

يقیناً مشرکین نجس اند، دیگر نشوند قریب به مسجد حرام بعد

عَامِهِمْ هُنَّا وَإِنْ خَفْتُمُ عَيْلَةً فَسَوْفَ يُغْزِيَكُمُ اللَّهُ مِنْ

این سال آنها اینگاه. و اگر خوف دارید از مفلسی، باز زود میکند غنی شمارا الله از

فَضْلِهِ إِنْ شَاءَ طَإِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ۝ قَاتِلُوا الَّذِينَ

فضل خود اگر خواهد. يقیناً الله است علیم حکیم * قتل کنید با آنانکه

لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَا بِالْيَوْمِ الْآخِرِ وَلَا يُحِرِّمُونَ مَا حَرَمَ

ندارند ايمان به الله و نه بيوم آخرت و نمي شمارند حرام آنراكه حرام کرد

اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَلَا يَكِيدُنُونَ دِينَ الْحَقِّ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا

الله و رسول او، و نمی سازند دین خود، دین حق را، از کسانیکه داده شدند

الْكِتَبَ حَتَّىٰ يُعْطُوا الْجِزِيرَةَ عَنِ يَدِهِنَ وَهُمْ صَاغِرُونَ ٤٩

كتاب؛ حتى کنند اعطنا جزие را بدهست، و شوند صغاري *

۱) صغير بودن خود را قبول کنند.

وَقَالَتِ الْيَهُودُ عَزَّرُ بْنُ اللَّهِ وَقَالَتِ النَّصَارَى الْمَسِيحُ

و میگوید یهود عزیر است پسر الله و میگوید نصارا مسیح است

ابنُ اللَّهِ ذَلِكَ قَوْلُهُمْ إِنْفَوَا هِمْ يُضَاهِئُونَ قَوْلَ الَّذِينَ

پسر الله. اینست قول آنها میکنند تقليد قرار افوا آنها.

كَفَرُوا مِنْ قَبْلِ قَاتَلَهُمُ اللَّهُ أَعْلَمُ يُؤْفَكُونَ ۝ إِنَّهُمْ كُفَّارٌ

کفر کردند از قبل. قتل کرده آنها را الله. * میکنند اتخاذ

أَحْبَارُهُمْ وَرُهْبَانُهُمْ أَرْبَابًا مِّنْ دُونِ اللَّهِ وَالْمَسِيحَ ابْنَ

کشیشان خود را و راهبان خود را ارباب خود بجای الله، و مسیح پسر

مَرْيَمَ وَمَا أَمْرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا إِلَهًا وَاحِدًا لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ

مریم را. و نشدند امر إلا که عبادت کنند خدای واحد را. لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ.

سُبْحَنَهُ كُلَّمَا يُشْرِكُونَ^(٣) يُرِيدُونَ أَنْ يُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ

سبحان او را از آنچه میکنند شریکش *

اراده دارند

*

که گل کنند

نور الله را

۳۲) إِنَّمَا أَنْهَا كُفَّارُهُمْ بِأَنَّهُمْ لَا يُرِيدُونَ نُورًا وَلَوْ كَرِهَ الْكُفَّارُونَ

* با افوا خود و اباء ورزد الله الا کند تمام نور خود را ولو باشد کريه بر کافران

هُوَ اللَّهُ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدًى وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظَهِّرَهُ

اوست آنکه ارسال کرد رسول خود را با هدایت و دین حق را تا ظهرور دهد آنرا

عَلَى الَّذِينَ كُلَّهُمْ لَا يُؤْكِلُهُمُ الْكُفَّارُ كُلُّهُمْ بِأَنَّهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ۝ ۳۳)

بر دین بکلی ولو باشد کريه برای مشرکان * يا ای کسان با ايمان

إِنَّ كَثِيرًا مِّنَ الْأَحْبَارِ وَالرُّهْبَانِ لَيَأْكُلُونَ أَمْوَالَ النَّاسِ

یقیناً کثیر از کشیشان و راهبان می خورند اموال مردم را

بِالْبَاطِلِ وَيَصْلُدُونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ يَكُنْزُونَ

بر باطل و باز میدارند از سبیل الله. و آنانکه میکنند ذخیره

الَّهُ هُبَّ وَالْفِضَّةَ وَلَا يُنْفِقُونَهَا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَبِشِّرُهُمْ

طلا را و نقره را و نمیکنند نفقه آنرا فی سبیل الله، بدہ بشارت آنها را

بِعَذَابِ الْيَمِّ^{٤٤} يَوْمَ يُحْمَى عَلَيْهَا فِي نَارِ جَهَنَّمَ فَتُكُوْيِ

از عذاب الیم * روزیکه بسوزند برآن در آتش جهنم باز شود داغ

بِهَا حِبَا هُمْ وَ جُنُوبُهُمْ وَ ظُهُورُهُمْ هَذَا كَذِبَتُمْ لَا نَفِسٌ كُمْ

باآن جینهای آنها و جنبهای آنها و پشتهای آنها.^١ اینست آنچه ذخیره کردید بنفسهای خود

فَلْ وَقُوا مَا كُنْتُمْ تَكْنِزُونَ^{٤٥} إِنَّ عِلَّةَ الشَّهُورِ عِنْدَ اللَّهِ أَثْنَا

بکنید ذائقه آنچه همواره میکردید ذخیره * یقیناً عدت ماه هاست نزد الله دواز-

۱) مقابل یتیمان و حاجتمدان ۱) جین ترش کردن، ۲) شانه خالی کردن و ۳) پشت گشتندن زعمی عقوبت دارد.

عَشَرَ شَهْرًا فِي كِتْبِ اللَّهِ يُوْمَ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ مِنْهَا

- ده ماه در کتاب الله، یومیکه خلق کرد سماوات و زمین را، از آن

أَرْبَعَةٌ حُرْمَدٌ لَكَ الَّذِينَ الْقَيْمَدُ لَا تَظْلِمُوا فِيهِنَّ

چهار حرمت دارد.^۱ اینست دین قایم پس نکنید ظلم در آن

أَنْفُسَكُمْ وَقَاتِلُوا الْمُشْرِكِينَ كَافَةً كَمَا يُقَاتِلُونَكُمْ كَافَةً

بنفسهای خود. و قتال کنید با مشرکین کافه^۲. چنانکه میکنند قتال باشما کافه^۳.

۱) محرم، رجب، ذوالقعده، ذوالحجه

وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ^{٣٦} إِنَّمَا النَّسِيْءُ زِيَادَةٌ فِي

و عالم باشید که الله است همراه متقین * يقیناً النّسیئه از دیاد است در

الْكُفَّارِ يُضَلُّ بِهِ الَّذِينَ كَفَرُوا يُحْلَوْنَهُ عَامًا وَيُحَرِّمُونَهُ

کفر، میشوند گمراه به آن کسان کافر، میگردانند حلال آنرا یک سال و میدانند حرام آنرا

عَامًا لِيُوَاطِّئُوا عَدَدَ مَا حَرَمَ اللَّهُ فَيُحِلُّوا مَا حَرَمَ اللَّهُ زِينَ

سال دیگر تا مرتب کنند عددی آنچه حرام کرد الله، میکنند حلال آنچه را حرام کرد الله. مزین

١) النّسیئه: عوض کردن ماه حرام با ماه دیگری. نسی: فراموشی، فروگذاشت، غفلت، ترك، تعویق، امتناع

لَهُمْ سُوءٌ أَعْمَالٍ هُمْ وَاللَّهُ لَا يَهُدِي الْقَوْمَ الْكُفَّارِينَ ﴿٣٧﴾

* کافر را قوم هدایت نمیکند و الله آنها بدرین اعمال آنها برای آنهاست

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ أَمْنَوْا مَا لَكُمْ إِذَا أُقِيلَ لَكُمْ إِنْفِرْدٌ فِي سَبِيلِ اللَّهِ

یا ای کسان با ایمان چه شده شمارا چون گفته شود بشما بروید فی سبیل الله

إِنَّا قَلَّتْمُ إِلَى الْأَرْضِ طَارَضِيْتُمْ بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا مِنَ الْآخِرَةِ

ثقلت میکنید به زمین. آیا راضی هستید به حیات دنیا نسبت آخرت؟

فَمَا مَتَّعَ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا فِي الْآخِرَةِ إِلَّا قَلِيلٌ^{٣٨} إِلَّا تَنْفِرُوا

مَگر نیست متاع حیات دنیا نسبت آخرت الا قلیل * الا (بجهاد) بروید

يُعَذِّبُكُمْ عَذَابًا أَلِيمًا وَيُسْتَبِدُّ لَقَوْمًا غَيْرَكُمْ وَلَا تَضُرُّوهُ

میکند عذاب شمارا بعذاب الیم و میکند بدل بقومی غیرشما و نمیرسانید ضرر باو

شَيْءًا وَاللهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ^{٣٩} إِلَّا تَنْصُرُوهُ فَقُدْلُ نَصْرَهُ

چیزی. و الله است بر كل شيء قادر * الا کنید نصرت او را یقیناً نصرت کردش

الله إِذَا خَرَجَهُ الَّذِينَ كَفَرُوا ثَانِيَ اثْنَيْنِ إِذْ هُمَا فِي الْغَارِ

الله چون اخراج کردند اورا کسان کافر، دوم دو(نفر)، چون هردو بودند در غار،

إِذْ يَقُولُ لِصَاحِبِهِ لَا تَحْزُنْ إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا فَأَنْزَلَ اللَّهُ

که گفت بدوست خود نکن حزن یقیناً الله است با ما. کرد نازل الله

سَكِينَتَهُ عَلَيْهِ وَآيَةَ رِجْنُودٍ لَمْ تَرُوهَا وَجَعَلَ كَلِمةَ

سکون خودرا براو و دستیاری کرد اورا بالشکریکه نمی دیدید آنرا و ساخت کلام

الَّذِينَ كَفَرُوا سُفْلًا وَكَلِمَةُ اللَّهِ هِيَ الْعُلْيَا طَوَّافُوا عَنْ رَبِّهِمْ وَاللَّهُ عَزِيزٌ

کسان کافر را سفلی! و کلام الله هست علیاء. و الله است عزیز

حَكِيمٌ ۝ إِنْفِرُوا خِفَافًا وَثِقَالًا وَجَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفَسِكُمْ

حکیم * بروید خفیفاً و ثقیلاً و جهاد کنید با اموال خود و نفشهای خود

فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ۝ لَوْكَانَ

فی سبیل الله. اینست بهتر بشما اگر هستید دارای علم * اگر میبود

عَرَضًا قَرِيبًا وَسَفَرًا قَاصِدًا لَا تَبْعُوكَ وَلَكِنْ بَعْدَتْ

عرض قریب و سفر کوتاه آنگاه میکردند متابعت از تو و لakin بعد آورشد

عَلَيْهِمُ الشُّقَّةُ وَسَيَحْلِفُونَ بِاللَّهِ لَوْ أُسْتَطِعْنَا لَخَرْجَنَا

برآنها مشقت راه. و میکنند حلف به الله "اگر میوانستیم میشديم خارج

مَعْلَمٌ يُهْلِكُونَ أَنفُسَهُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِنَّهُمْ لَكَذِّابُونَ ٤٢

* باشما." میکندهلاک نفشهای خودرا. و الله دارد علم، اینها اند دروغ گویان

عَفَا اللَّهُ عَنْكَ لِمَا ذِنْتَ لَهُمْ حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ

عفو کرد الله ترا. چرا اذن دادی به آنها حتی میشد آشکار بتو کسان

صَدَقُوا وَ تَعْلَمَ الْكَذِبُونَ^{٣٤} لَا يَسْتَأْذِنُكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ

صادق و میآمد علمت بر دروغگویان * نخواهند اذن از تو کسان ایمان دار

بِاللَّهِ وَ إِلَيْهِ الْأُخْرَانُ يُجَاهِدُ وَ أَبْمَوْهُمْ وَ أَنْفَسِهِمْ

به الله و يوم آخرت که کنند جهاد با موال خود و نفسهای خود.

وَاللَّهُ عَلِيهِ مِنِ الْمُتَّقِينَ ٤٤ إِنَّمَا يَسْتَأْذِنُكَ اللَّهُ يُنَزِّلُ لَا يُؤْمِنُونَ

و الله است عليم بر متقين * میخواهند اذن از تو کسانیکه ندارند ایمان

بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَإِذَا تَأْتَ قُلُوبُهُمْ فَهُمْ فِي رَيْبٍ هُمْ

به الله و يوم آخرت و شک میکند قلبهای آنها، هستند در شک خود

يَرْدَدُونَ ٤٥ وَلَوْ أَرَادُوا الْخُروْجَ لَا كَعْدٌ وَاللهُ عَلَّةٌ وَلَكِنْ

متعدد * واگر اراده میداشتند بخروج یقیناً تهیه میکردند برایش وسائل را ولakan

كَرِهَ اللَّهُ اتِّبَاعُهُمْ فَثَبَطَهُمْ وَقِيلَ أَقْعُدُ وَأَمَّهَ الْفَعِيلُينَ
⑤٦

* کریه بود برای الله رفتن آنها، که بازداشت آنها را، و گفته شد بنشینید همراهی نشستگان

لَوْ خَرَجُوا فِي كُمْ مَا زَادُوكُمُ الْأَخْبَارًا وَلَا أَوْضَعُوا خَلْكَكُمْ

اگر خارج میشدند باشما نمیافزو دند بشما إلا جنجال و می تاختند در خلال شما

يَعْوِنُكُمُ الْفِتْنَةَ وَفِي كُمْ سَيْعُونَ لَهُمْ وَاللَّهُ عَلَيْهِ

می جستند برای شما فتنه. و بین شماست گوش کندگان به آنها. و الله است علیم

بِالظَّالِمِينَ^{٤٧} لَقَدِ ابْتَغُوا الْفِتْنَةَ مِنْ قَبْلِ وَقَلَبُوا أَكَّ الْأُمُورَ

بر ظالمان * يقيناً طلب ميكردند فتنه از قبل و منقلب کردن برايت امور را

حَتَّىٰ جَاءَ الْحَقُّ وَظَاهَرَ أَمْرُ اللَّهِ وَهُمْ كَرِهُونَ^{٤٨} وَمِنْهُمْ

حتی آمد حق و ظاهرشd امر الله و ماندند در کراهیت * و ازانهاست

مَنْ يَقُولُ اعْذُنِ لِي وَلَا تَفْتَرِي^{٤٩} إِلَّا فِي الْفِتْنَةِ سَقَطُوا وَ

آنکه میگوید اذن ده مرا و نیاندازم بفتنه.^١ آگاه باش در فتنه کرده اند سقوط. و

۱) نکن مرا جلب به مال غنیمت و غلامان و کیزان.

إِنَّ جَهَنَّمَ لَهُ بِطْلَةٌ بِالْكُفَّارِينَ^{٤٩} إِنْ تُحِبِّكَ حَسَنَةٌ تَسْوَهُمْ

يقیناً جهنم کرده محاط کافران را * اگر نصیبت شود حسن، میرنجاند آنها را.

وَ إِنْ تُحِبِّكَ مُصِيبَةٌ يَقُولُوا قَدْ أَخْذَنَا أَمْرَنَا مِنْ قَبْلِهِ

و اگر نصیبت شود مصیبت میگویند واقعاً گرفته بودیم امر خود را از قبل

وَ يَتَوَلَّوْا وَ هُمْ فَرِحُونَ^{٥٠} قُلْ لَنْ يُصِيبَنَا إِلَّا مَا كَتَبَ اللَّهُ

ومیگرداند پشت و میشوند فر حمند * بگو نمیشود نصیب ما الا آنچه مکتوب کرده الله

لَنَا هُوَ مَوْلَانَا وَعَلَى اللَّهِ فَلِيَتُوَكِّلِ الْمُؤْمِنُونَ^(٥) قُلْ هَلْ

بما اوست مولای ما. و بر الله باید کنند توکل مؤمنان * بگو مگر

تَرَبَّصُونَ بِنَا إِلَّا حَدَّى الْحُسْنَيْنِ طَ وَنَحْنُ نَتَرَبَّصُ بِكُمْ

منتظرید^۱ بما الا یکی از دو حسنات را. و ماهم منظریم بشما

أَنْ يُحِسِّبَ كُمُ اللَّهُ بِعَذَابٍ مِّنْ عِنْدِهِ أَوْ يَأْتِيَنَا فَتَرَبَّصُوا

که کند نصیب بشما الله عذابی از جانب خود یا بدست ما. پس منظر باشید

۱) کشیک میدهید، در قاپوهستید.

إِنَّا مَعَكُمْ مُّتَّرِبُونَ^{٥٢} قُلْ أَنْفِقُوا طُوعًا أَوْ كَرْهًا لَّكُمْ يُتَقْبَلَ

ما باشما منتظريم * بگو انفاق کنید بخوشی یا کراحت نمیشود قبول

مِنْكُمْ طَرَكُمْ كُثُرًا قَوْمًا فُسِيقِينَ^{٥٣} وَمَا مَنَعَهُمْ أَنْ يُتَقْبَلَ

از شما. یقیناًشما هستید * وچه شد مانع آنها که شود قبول

مِنْهُمْ نَعْتَصِمُ إِلَّا أَنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَلَا يَأْتُونَ

از آنها نفات آنها إلا که آنها کفر کردند بر الله و بر رسولش و نمی آیند

الصَّلَاةَ إِلَّا وَهُمْ كُسَالٍ وَلَا يُنْفِقُونَ إِلَّا وَهُمْ كِرْهُونَ^{٥٤}

* به صلات إلا كه باشند بكسالت و نه ميکنند انفاق إلا كه باشند بکراحت

فَلَا تُعْجِبُكَ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ طَإِنْسَانٌ يَرِيدُ اللَّهُ

نيارد بتعجب ترا اموال آنها و نه اولاد آنها. بيشك دارد اراده الله

لِيُعَذِّبَهُمْ بِهَا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَتَزَهَّقَ أَنْفُسُهُمْ وَهُمْ

كه کند عذاب آنها را به آن در حیات دنيا و تلف شود نفسهاي آنها و بمانند

كَفِرُونَ^{٥٥} وَ يَحْلِفُونَ بِاللَّهِ إِنَّهُمْ لَمِنْكُمْ وَ مَا هُمْ مِنْكُمْ

کافران * و میکنند حلف به الله که هستند از شما

وَ لَكِنَّهُمْ قَوْمٌ يَغْرِقُونَ^{٥٦} لَوْ يَجِدُونَ مَلْجَأً أَوْ مَغْرِبَةً

ولاکن هستند قوم تفرقه انداز * اگر میداشتند سراغ ملجاء یا مغاراتی

أَوْ مُدَّ خَلَّا لَوْلَا إِلَيْهِ وَ هُمْ يَجْهَدُونَ^{٥٧} وَ مِنْهُمْ مَنْ

یا مدخلی پناه میبردند به آن و میکردند حجوم * و از جمله آنهاست آنکه

يَلِمْزُكَ فِي الصَّدَقَاتِ فَإِنْ أُعْطُوهُا مِنْهَا رَضُوا وَإِنْ لَمْ

میکند متهم ترا در (تقسیم) صدقات. که اگر اعطاء شوند ازان راضی میشوند و اگر نشوند

يُعْطُوهُا مِنْهَا إِذَا هُمْ يَسْخَطُونَ^{٥٨} وَلَوْأَنَّهُمْ رَضُوا مَا أَتَاهُمْ

اعطاء ازان آنگاه میشوند خشمگین * و اگر آنها راضی میشند برا آنچه داده آنها را

اللهُ وَرَسُولُهُ وَقَالُوا حَسِبَنَا اللَّهُ وَسَيُؤْتِينَا اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ

الله و رسولش و میگفتند حساب ماست نزد الله، زود خواهد داد مارا الله از فضل خود

وَرَسُولُهُ إِنَّا لَيَالِي اللَّهِ رَا غِبْوَنَ^{٥٩} إِنَّمَا الصَّدَقَاتُ لِلْفُقَرَاءِ

و رسولش، مائیم به الله راغبان * یقیناً صدقات اند برای فقراء

وَالْمَسَاكِينِ وَالْعِيلِينَ عَلَيْهَا وَالْمُؤْلَفَةِ قُلُوبُهُمْ وَفِي الرِّقَابِ

و مساکین و مأمورین برآن و برای موألفة القلوب^۱ و برای رقاب^۲

وَالْغَارِمِينَ وَفِي سَبِيلِ اللَّهِ وَابْنِ السَّبِيلِ فَرِيضَةٌ مِّنَ

و برای غرامت و فی سبیل الله و برای سبیل ماندگان. فریضه ایست از

۱) موألفة القلوب: کسانیکه قلب های آنها به اسلام میل دارد و کمک می طلبند. ۲) برای رقاب: برای آزاد کردن گردن غلامان.

اللهُ وَاللهُ عَلِيهِ حَكِيمٌ ۝ وَمِنْهُمُ الَّذِينَ يُؤْذِونَ النَّبِيَّ وَ

الله. و الله است عليم حكيم * و از آنهاست آنانکه میکنند اذیت نبی را و

يَقُولُونَ هُوَ أَذْنُ طَلْقٍ أَذْنُ خَيْرٍ لَكُمْ يُؤْمِنُ بِاللهِ وَيُؤْمِنُ

میگویند اوست (گپ) شنو. بگو شنواي خير شماست، دارد ايمان بر الله و دارد ايمان

لِلْمُؤْمِنِينَ وَرَحْمَةً لِلَّذِينَ أَنْوَأْمَنَكُمْ وَالَّذِينَ يُؤْذِونَ

بر مؤمنان و رحمت است بكسان با ايمان شما. و آنانکه میکنند اذیت

رَسُولَ اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ^{٤١} يَحْلِفُونَ بِاللَّهِ لَكُمْ

رسول الله را برای آنهاست عذاب عیار * میکنند حلف به الله بشما

لِيُرْضُوكُمْ وَاللَّهُ وَرَسُولُهُ أَحَقُّ أَنْ يُرْضُوهُ إِنْ كَانُوا

تا کنند راضی شمارا. و الله و رسولش مستحق اند که کرده شوند راضی اگر هستند

مُؤْمِنِينَ^{٤٢} أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّهُمْ مَنْ يُحَادِدُ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَأَنَّ

مؤمنین * آیاندارند علم کند تخلف از الله و رسولش یقیناً

لَهُ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدًا فِيهَا ذَلِكَ الْخَزْنُ الْعَظِيمُ^{٦٣} يَحْذِرُ

برایش آتش جهنم است خلد میکند درآن. اینست رسوائی عظیم *دارند حذر

الْمُنْفِقُونَ أَنْ تُنَزَّلَ عَلَيْهِمْ سُورَةٌ تُنَبِّئُهُمْ بِمَا فِي

منافقان که شود نازل برآنها سوره که خبر دهد آنها را از آنچه در

قُلُوبِهِمْ قُلِ الْسُّهْرُ زَرٌ وَاجْرِ اللَّهُ مُخْرِجٌ هُوَ الْمُحْدَرُونَ^{٦٤}

* قلوب آنهاست. بگو استهزاء کنید. یقیناً الله است مُخرج آنچه دارید حذر^۱

۱) الله هر آنچه را در دل پنهان کرده اید بیرون میآورد.

وَلَكِنْ سَأَلُتُهُمْ لَيَقُولُنَّ إِنَّمَا كُنَّا نَخُوضُ وَنَلْعَبُ طَفْلُ

وَأَغْرِيَ سُؤالَ كَنِيدِ از آنها زود میگویند "يَقِينًا مَا فَقَطْ مِيَّغَفْتِيمْ هَرْزَهْ وَمِيَّكَرْدِيمْ لَعْبْ". بگو

آيَا اللَّهِ وَ آيَتِهِ وَ رَسُولِهِ كُنْتُمْ تَسْتَهْزِئُونَ^{٦٥} لَا تَعْتَذِرُوا قَدْ

آيَا بَا اللَّهِ وَ آيَاتِهِ وَ رَسُولِشِ نَخْوَاهِيدِ عَذْرِ بَسْ * مِيَّكَرْدِيدِ استَهْزَاءِ *

كَفَرْتُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ إِنْ نَعْفُ عَنْ طَاغِيَةٍ مِنْكُمْ

کافر شدید بعد از آوردن ایمان. اگر کنیم عفو کدام طائفه شمارا

نَعَذِبُ طَائِفَةً يَا أَنَّهُمْ كَانُوا هُجْرِمِينَ ٦٦ **أَلْمِنْفِقُونَ وَ**

میکنیم عذاب طائفه را بسبب که بودند مجرمین * و منافقان

الْمِنْفِقُتُ بَعْضُهُمْ مِنْ بَعْضٍ مَا هُرُونَ بِالْمُنْكَرِ وَ

منافقات بعض آنها اند از بعض. میکنند امر به منکر و

يَنْهَوْنَ عَنِ الْمَعْرُوفِ وَيَقْتَضُونَ أَبْدِيهُمْ طَسْوَا اللَّهَ

میکنند نهی از معروف و میکنند قبض دست های خود را. فراموش کردند الله را،

فَلَيَسْبِهُمْ طَرَأْتَ الْمُنْفِقِينَ هُمُ الْفُسِقُونَ^{٤٧} وَعَدَ اللَّهُ الْمُنْفِقِينَ

کرد فراموش آنهارا. یقیناً * منافقین فاسقان هستند وعده کرد الله به منافقین

وَالْمُنْفِقُتِ وَالْكُفَّارَ نَارَ جَهَنَّمَ خَلِدُونَ فِيهَا هَيَ حَسِبُهُمْ

و منافقات و کفار آتش جهنم را، خلد میکنند آنجا. اینست حسب آنها.

وَلَعْنَهُمُ اللَّهُ وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّقِيمٌ^{٤٨} كَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ

ولعنت کرد آنها را الله . و برای آنهاست عذاب مقیم * مثل کسان از قبل شما

كَانُوا أَشَدَّ مِنْكُمْ قُوَّةً وَأَكْثَرُهُمُ الْأَوَّلَادُ فَاسْتَهْمَمُوا

بودند اشد از شما بقوت و کثرت اموال و اولاد. باليدند

بِخَلَاقِهِمْ فَاسْتَهْمَمُوا بِخَلَاقِكُمْ كَمَا اسْتَهْمَمُوا بِالَّذِينَ

بخلاق^١ خود بخلاق خود طوریکه بالیدند کسان

مِنْ قَبْلِكُمْ بِخَلَاقِهِمْ وَخُضْلَتُمْ كَالَّذِي خَاضُوا أَوْلَئِكَ

از قبل شما بخلاق خود و هرزه میگوئید طوریکه هرزه میگفتند. آنها اند که

١) خلاق: آنچه اختراع کرده اند، جمع آوری کرده اند، گردآورده اند.

حَبَطَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَأُولَئِكَ هُمُ

بهدر رفت اعمال آنها در دنيا و آخرت. و آنها هستند

الْخَسِرُونَ^{٦٩} أَلَمْ يَأْتِهِمْ بَأْلَذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ قَوْمٌ نُوحٌ

خساره مندان * آيا نرسиде آنها را خبر کسان از قبل آنها، قوم نوح

وَعَادٍ وَثَمُودَهُ وَقَوْمٌ إِبْرَاهِيمَ وَاصْحَابِ مَدْيَنَ

و عاد و ثمود و اصحاب ابراهيم و قوم مدین

وَالْمُؤْتَفِكَاتِ طَآتَهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبُيْنَتِ فَمَا كَانَ اللَّهُ

و مؤتفکات.^١ آمد به آنها رُسُل آنها با بیانات. پس نبود که الله

لِيَظْلِمُهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ۚ وَالْمُؤْمِنُونَ

کرد ظلم برآنها و لakan بودند بنفسهای خود ظلم کنندگان * و مؤمنان

وَالْمُؤْمِنُتُ بَعْضُهُمُ اَوْ لِياءً بَعْضٍ مِّا اُمْرُوْنَ بِالْمَعْرُوفِ

و مؤمنات بعض آنها اند اولیاء بعضی. میکنند امر به معروف

(۱) مؤتفکات: قوم تباہ شدۀ حضرت لوط علیه سلام.

وَيَنْهَا عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ

وميكنند نهى از منكر و قایم میدارند صلات را و میدهند

الزَّكَاةَ وَ يُطِيعُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُولَئِكَ سَيِّدُ رَحْمَةِ اللَّهِ

زکات را و میکنند اطاعت الله و رسول او را. آنانکه زود میکنند رحم برآنها الله.

إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ^{٧٦} وَعَلَى اللَّهِ الْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتِ

یقیناً الله است عزیز حکیم * و عده کرد الله بمؤمنین و مؤمنات

جَنَّتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَرُ خَلِيلِينَ فِيهَا وَمَسَكِنَ

جنات، دارد جريان از تحت آن انهار خلد میکنند آنجا و مساكن

طِبَّةً فِي جَنَّتٍ عَدْنٍ وَرِضْوَانٌ مِنَ اللَّهِ أَكْبَرُ ذَلِكَ

پاک در جنات عدن. و رضوان از الله است اکبر. اینست

هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٧٣﴾ يَا يَاهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفَّارَ

همان کامیابی عظیم * يا اي نبی جهاد کن با کفار

وَالْمُنْفِقِينَ وَأَغْلَظُ عَلَيْهِمْ وَمَا أُولَئِكُمْ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ

و با منافقین و غلظت کن بر آنها. و مأوای آنهاست جهنم. و بد است

الْمَصِيرُ^{٦٣} يَحْلِفُونَ بِاللَّهِ مَا قَالُوا وَلَقَدْ قَالُوا كَلِمَةً

آن مصیر * میکنند حلف به الله که نه نگفتند. و البته گفتند کلمه

الْكُفُرِ وَكَفَرُوا بَعْدَ إِسْلَامِهِمْ وَهُمُّوا بِمَا لَمْ يَنْأِيْ

کفر و کفر کردند بعد اسلام خود و همت کردند برآنچه نشدند نائل.

وَمَا نَقْبَلُ إِلَّا أَنْ أَغْنَيْنَاهُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ مِنْ فَضْلِهِ

و نبود انتقام آنها ^۱ الا آنکه غنى کرد آنها را الله، و رسول او، از فضل خود.

فَإِنْ يَتُوبُوا إِلَيْكُ خَيْرٌ الَّهُمَّ وَإِنْ يَتُولُوا يُعَذِّبُهُمُ اللَّهُ

پس اگر کنند توبه میباشد خیر برایشان. واگر پشت گردانند باز عذاب میکنند آنها را الله

عَذَابًا أَلِيمًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمَا لَهُمْ فِي الْأَرْضِ

عذاب الیم در دنيا و آخرت. و نباشد آنها را در زمين

۱) بدله، پاسخ، جواب آنها مقابل عنایت الله این بود که کفر کردند. چنانچه امروزهم می بینیم.

مِنْ وَرِّيٍّ وَلَا نَصِيرٍ^{٧٤} وَمِنْهُمْ مَنْ عَاهَدَ اللَّهَ لَبِّينُ

کدام ولی و نه نصیری * و از آنهاست آنکه عهد کرد با الله "اگر

اتَّسَّا مِنْ فَضْلِهِ لَنَحْشَدَ قَنَقَ وَلَنَكُونَنَّ مِنَ الصَّالِحِينَ^{٧٥}

* دهد بما از فضل خود، زود میدهیم صدقه و می باشیم از صالحین"

فَلَيَسَّا أَتَهُمْ مِنْ فَضْلِهِ بَخِلُوا بِهِ وَتَوَلُّوا وَهُمْ

وقتی داد آنها را از فضل خود بخل کردند برآن و پشت گشتنند و شدند

مُعْرِضُونَ ۝ فَأَعْقَبَهُمْ نِفَاقًا فِي قُلُوبِهِمْ إِلَى يَوْمٍ يُلْقَوْنَهُ

اعراض کندگان * پس عاقبت آنهاشد نفاق در قلبهای آنها الى روز ملاقاتش

بِمَا أَخْلَفُوا اللَّهَ مَا وَعَدُوهُ وَبِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ ۝ إِنَّمَا

چون خلاف کردند با الله آنچه وعده کرده بودند و چونکه میکردند کذب * آیانه

يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ سِرَّهُمْ وَنَجْوَاهُمْ وَأَنَّ اللَّهَ عَلَّامٌ

دارند علم که الله دارد علم بر سر آنها و بر نجوا آنها و آنکه الله است علام

الْغُيُوبٌ ٧٨ **الَّذِينَ يَلْمِزُونَ الْمُطَوَّعِينَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ**

الْغُيُوبُ * آنانکه میحویند عیب بر اعطا کند گان^۱ از مؤمنین

فِي الصَّدَقَاتِ وَالَّذِينَ لَا يَجِدُونَ إِلَّا جُهْدَهُمْ فَيَسْخَرُونَ

در صدقات و بر آنانکه نمی یابند إلا جهد خود، میکنند تمسخر

مِنْهُمْ طَسَخَ اللَّهُ مِنْهُمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ٧٩ **إِسْتَغْفِرُ لَهُمْ**

بر آنها، تمسخر کند الله بر آنها، و برای آنهاست عذاب الیم * خواهی استغفار بآنها

۱) اعطای کنند گان: صدقه دهنده گان

أَوْلَا تَسْتَغْفِرُ لَهُمْ إِنْ تَسْتَغْفِرُ لَهُمْ سَبْعِينَ مَرَّةً فَلَكُنْ

يا نخواهى مغفرت براى آنها. اگر خواهی مغفرت برایشان هفتاد مرتبه نمیکند

يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ ذَلِكَ بِإِنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ طَوَّافُهُ

مغفرت الله آنها. چنین برای آنکه کافر شدند برالله و رسول او. و الله

لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَسِيقِينَ ﴿٨٠﴾ فَرَحَّةُ الْمُخَلَّفُونَ بِمَقْعَدِهِمْ

نکند هدایت قوم فاسقان را * فرحت کنند مخلفین^١ به نشستن خود

١) المخلفون: مخلفین کسانیکه عقب ماندن و نرفتند بغزا و خانه نشستند.

خَلَفَ رَسُولِ اللَّهِ وَكَرِهُوا أَنْ يُجَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ

خلاف رسول الله و کراحت کردند که کنند جهاد با اموال خود و با نفس های خود

فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَقَالُوا لَا تَنْفِرُوا فِي الْحَرَّطِ قُلْ نَارُ جَهَنَّمَ

فی سبیل الله و گفتند نه روید در حرارت. بگو آتش جهنم است

أَشَدُ حَرَّاطَهُوكُانُوا يَفْقَهُونَ^{٨٦} فَلِيَضْحُكُوا قَلِيلًا وَلِيَكُوا

اشد حرارت. ای کاش می فهمند * پس می خندند قلیلاً و می گریند

كَثِيرًا جَزَاءً لِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٨٢﴾ فَإِنْ رَجَعْتَ إِلَى اللَّهِ إِلَيْ

کثیراً. جزائیست آنچه را بودند کاسب آن * پس اگر رجعت دهد ترا الله نزد

طَالِفَةٍ مِنْهُمْ فَاسْتَأْذِنُوكَ لِلْخُروْجِ فَقُلْ لَنْ تَخْرُجُوا

طائفه از آنها، واجازه خواهند از تو بگو نمیشوید خارج

مَعِي أَبْدًا وَلَنْ تُقَاتِلُوا مَعِي عَدُوًا إِنَّكَ مُرَضِّيٌّ مُّ

همرايم ابداً و هرگز نمیکنيد قتال همرايم با دشمنی . یقیناً شما راضی بوديد

بِالْقُوْدِ أَوَّلَ مَرَّةٍ فَاقْعُدُ وَامْعِنَ الْخَالِفِينَ^{٨٣} وَلَا تُصْلِّ عَلَى

به نشستن اول مره پس بنشینید همراهی خالفين^١* و نخوان صلات بر

أَحَدٍ مِنْهُمْ مَاتَ أَبْدًا وَلَا تَقْمِدْ عَلَى قَبْرِهِ إِنَّهُمْ كَفَرُوا

احدى آنها که مردند ابدًا، و نشو استاد بر قبرآنها. اينها شدند کافر

بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَمَا تَوَلَّهُ وَهُمْ فُسِيْقُونَ^{٨٤} وَلَا تُعْجِبُكَ أَمْوَالُهُمْ

بالله و رسول او و مردند و بودند فاسقان * و نيارد بتعجب ترا اموال آنها

١) خالفين: پس ماندگان، بازماندگان (حلف)

وَأُولَادُهُمْ إِنَّهَا يُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُعَذِّبَهُمْ بِهَا فِي الدُّنْيَا

و اولاد آنها. یقیناً دارد اراده الله که کند عذاب آنها را به آن در دنیا

وَتَرَهُقَ أَنفُسُهُمْ وَهُمْ كُفَّارٌ۝ وَإِذَا أُنزِلَتْ سُورَةٌ أَنْ

و برآید نفشهای آنها و بمانند کافران * هرگاه شود نازل سورتی که

أَمِنُوا بِاللَّهِ وَجَاهِدُوا مَعَ رَسُولِهِ اسْتَأْذِنُكَ أُولُوا الْطَّوْلِ

آرید ایمان بالله و جهاد کنید معیت رسول او، خواهند اذن از تو خاوندان ثروت

مِنْهُمْ وَقَالُوا ذَرْنَاكُنْ مَعَ الْقَعِدِينَ^{٦٦} رَضُوا بِأَنْ يَكُونُوا

آنها و گویند بگذار مارا باشیم همراهی قاعدهین * راضی اند که باشند

مَعَ الْخَوَالِفِ وَطُبِّعَ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَفْقَهُونَ^{٦٧}

* با (زنان) در خلف و مهرشد بر قلبها آنها، هستند بدون فهم

لَكِنَ الرَّسُولُ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ جَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ

لakan رسول و کسان با ایمان معيتی او، جهاد میکنند با اموال خود

وَأَنفُسِهِمْ وَأُولَئِكَ لَهُمُ الْخَيْرُ ۚ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ^{٦٨}

* ونفس های خود. و آنهاست برايشان خيرات. و آنها هستند فلاح يافتگان

أَعْلَمُ اللَّهُ لَهُمْ جَنَّتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَخَلَدٌ يُنَ

ساخته الله برايشان جنات، ميکند جريان از تحت آن انهار، خلد ميکند

فِيهَا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ^{٦٩} وَجَاءَ الْمُعَذِّرُونَ مِنَ الْأَعْرَابِ

آنجا. ايست الفوز العظيم * و ميايند معدرت خوانان از جمله اعراب

لِيُؤْذَنَ لَهُمْ وَقَعَدَ الَّذِينَ كَذَبُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ طَسِيعِيبُ

تا اذن دهی آنهارا و نشستند کسانیکه کذب کردند با الله و رسول او. زودمیشودنصیب

الَّذِينَ كَفَرُوا إِنَّهُمْ عَذَابُ أَلِيمٍ ۝ لَيْسَ عَلَى الْضُّعَافَاءِ

کسان کافر آنها عذاب الیم * نیست بر ضعیفان

وَلَا عَلَى الْمَرْضَى وَلَا عَلَى الَّذِينَ لَا يَحْدُثُونَ مَا يُنِفِّقُونَ

و نه بر مریضان و نه بر کسانیکه نمی یابند چیزیکه دهند نفقه

حَرَجٌ إِذَا نَصَّحُوا لِلَّهِ وَرَسُولِهِ مَا عَلَى الْمُحْسِنِينَ مِنْ

حرجی تاکه هستند بنصیحت الله و رسول او. نیست بر محسینین کدام

سَبِيلٍ وَاللهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ^{٩١} وَلَا عَلَى الَّذِينَ إِذَا مَا أَتُوكُمْ

سبیلی. و الله است غفور رحیم * و نه بر کسانیکه چون میآیند پیشت

لِتَحْمِلُهُمْ قُلْتَ لَا أَجُدُ مَا أَحِمِلُكُمْ عَلَيْهِ تَوْلُوْا وَأَعْيُهُمْ

تا حاملی بدھی آنهارا،^۱ میگوئی نمی یابم آنچه حامل سازم شمارا برآن، میروند و چشمها یشان

تَفْيِضُ مِنَ اللَّهِ مُعِحْرَنًا أَلَا يَمْجُدُ وَأَمَّا يُنْفِقُونَ ۝ إِنَّمَا

می افشارند از اشک به حزن که نیافتد آنچه کنند انفاق. * یقیناً

السَّبِيلُ عَلَى الَّذِينَ يَسْتَأْذِنُونَكَ وَهُمْ أَغْنِيَاءُ رَضُوا بِكَ

راه دارد(عتاب) بر کسانیکه میخواند اذن از تو و هستند اغنياء. راضی اند که

سَيَكُونُوا مَعَ الْخَوَالِفِ وَطَبَعَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ۝

* بمانند همای خوال، ومهر نهاده الله بر قلبها یشان هستند بدون علم

۱) وسیله حمل و نقل درخواست میکنند برای جهاد.